

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 47.482/1
VAN 17 DECEMBER 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 23 november 2009 door de Minister van Financiën verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en tot regeling van de wijziging van de overeenkomst en/of van de premie", heeft het volgende advies gegeven:

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving, zich in hoofdzaak beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst te wijzigen, wat de regeling inzake wijziging van contract- en premievoorwaarden betreft.

De ontworpen wijzigingen hebben betrekking op het bewijs van de verzekeringsovereenkomst en de wijzigingen ervan, en op de informatieverplichtingen die op dat vlak op de verzekeraar rusten (artikel 2 van het ontwerp). In geval van niet-betaling van de premie dient voortaan eerst een herinneringsbrief aan de schuldenaar te worden verstuurd vooraleer een aanmaning tot betaling kan gebeuren (artikel 3). Er wordt bepaald dat het betalen van de premie geldt als aanvaarding van de kennisgeving door de verzekeraar (artikel 4). Er wordt in een geëigende opzeggingsregeling voorzien ten aanzien van de verzekeraar in geval van een verzwaring van het risico wegens een nieuwe wettelijke of reglementaire bepaling (artikel 5).

De op de verzekeraar rustende informatieverplichting wordt gepreciseerd al naar gelang het gaat om de wijziging van een levensverzekeringsovereenkomst of een andere landverzekeringsovereenkomst of van het tarief ervan. Er wordt een sanctieregeling uitgewerkt in geval van gebrekkige informatieverstrekking en er wordt voorzien in de mogelijkheid van opzegging van de overeenkomst bij wijziging ervan of van de premie (artikel 6). Met het oog op de rechtszekerheid wordt een algemene regeling van inwerkingtreding van nieuwe wettelijke of reglementaire bepalingen opgenomen (artikel 7). Tot slot wordt in diverse bepalingen van de wet van 25 juni 1992 het vereiste van "afgifte ter post" van een aangetekende brief aangepast teneinde ook elektronisch aangetekende zendingen mogelijk te maken (artikel 8).

.../...

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

Men passe de redactie van het opschrift van het ontwerp aan als volgt:

"Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, wat de wijziging van de overeenkomst of de premie betreft".

Artikel 2

1. De inleidende zin van artikel 2 van het ontwerp moet worden geredigeerd als volgt:

"In artikel 10 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, gewijzigd bij de wet van 24 augustus 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:".

2. Men schrijve in de inleidende zin van artikel 2, 1/, van het ontwerp: "paragraaf 1 wordt vervangen als volgt:". De redactie van de inleidende zin van artikel 2, 2/, moet in gelijkaardige zin worden aangepast.

3. In het ontworpen artikel 10, § 1, derde en vierde lid, van de wet van 25 juni 1992 (artikel 2, 1/, van het ontwerp), wordt melding gemaakt van "het geschrift" of het "bewijs door geschrift" ⁽¹⁾. Vraag is of die bewoordingen voldoende rekening houden met de verwijzing, in het ontworpen artikel 10, § 1, eerste lid, van de wet, naar "een papieren drager of een andere duurzame drager". Het is niet bevorderlijk voor de

⁽¹⁾ In de Franse tekst van het ontworpen artikel 10, § 1, derde lid, van de wet wordt de meer algemene term "acte" gebruikt. In de Franse tekst van het ontworpen artikel 10, § 1, vierde lid, van de wet, wordt evenwel melding gemaakt van "(une) preuve par écrit", waardoor de gehanteerde terminologie eveneens divergent wordt.

rechtszekerheid om in eenzelfde bepaling de begrippen "papieren drager" en "geschrift" door elkaar te gebruiken, tenzij aan die begrippen een andere inhoudelijke draagwijdte zou worden gegeven, wat dan duidelijker tot uitdrukking zou moeten komen in de ontworpen tekst. Daarenboven rijzen vragen met betrekking tot de coherentie van de ontworpen bepalingen in de mate het toepassingsgebied van het ontworpen artikel 10, § 1, eerste lid, van de wet, blijkbaar ruimer is want betrekking heeft op zowel een "papieren drager" als een "andere duurzame drager" dan het toepassingsgebied van het ontworpen artikel 10, § 1, derde en vierde lid, van de wet, dat - blijkens de tekst van het ontwerp - enkel op een "geschrift" betrekking heeft. De redactie van het ontworpen artikel 10, § 1, van de wet dient op dit punt te worden aangepast.

4. Naar het zeggen van de gemachtigde zou het recht voor de verzekeringnemer om de voorwaarden van de overeenkomst en de premie te ontvangen, vermeld in het ontworpen artikel 10, § 3, tweede lid, van de wet van 25 juni 1992 (artikel 2, 2/, van het ontwerp), kosteloos zijn. Dit zou moeten worden geëxpliciteerd in de ontworpen bepaling.

Artikel 3

1. Het verdient aanbeveling dat in de ontworpen bepaling onder artikel 3 van het ontwerp wordt aangesloten op de terminologie die nu reeds voorkomt in de artikelen 14, eerste lid, en 15, van de wet van 25 juni 1992, en dat derhalve in de Nederlandse tekst van de ontworpen bepaling de woorden "aanmaning tot betaling" worden vervangen door het woord "ingebrekestelling".

2. De term "herinneringsbrief", in de Nederlandse tekst van de ontworpen bepaling onder artikel 3, lijkt erop te wijzen dat een geschrift is vereist. De gemachtigde verduidelijkte in dat verband dat het niet de bedoeling is om een bepaalde vorm van herinnering voor te schrijven. Derhalve dient in de Nederlandse tekst het woord "herinneringsbrief" te worden vervangen door het woord "herinnering". Op die wijze wordt tevens beter aangesloten op de Franse tekst waarin het woord "rappel" wordt gebruikt.

3. Aangezien de ingebrekestelling ook bij deurwaardersexploot kan gebeuren en deze niet wordt verzonden, doch rechtstreeks wordt betekend, dienen in de Franse tekst van de ontworpen bepaling onder artikel 3 van het ontwerp de woorden "l'envoi de" te worden weggelaten.

Artikel 4

1. Luidens het ontworpen artikel 15bis, § 1, van de wet van 25 juni 1992, wordt de betaling van de premie vermoed te gelden als aanvaarding van "de kennisgeving van de verzekeraar met inbegrip van de wijzigingen van de overeenkomst en/of de premie".

In de memorie van toelichting wordt met betrekking tot deze bepaling de volgende verduidelijking verstrekt:

"Dit artikel dient in overeenstemming te worden gebracht met artikel 6 van deze wet dat een informatieverplichting aan de verzekeraar oplegt. Aldus heeft de verzekeraar de plicht om de verzekeringnemer voldoende informatie te verschaffen zodat hij met kennis van zaken stelling kan nemen".

Er moet worden vastgesteld dat bij de omschrijving van het vermoeden, in het ontworpen artikel 15bis, § 1, van de wet, niet expliciet wordt gerefereerd aan de kennisgeving, bedoeld in het ontworpen artikel 28ter, § 2, van de wet (artikel 6 van het ontwerp), en dat derhalve de tekst van het ontwerp op dat punt niet geheel lijkt te sporen met de in de memorie van toelichting geschetste bedoeling. Vraag is derhalve of het effectief de bedoeling is om het in het ontworpen artikel 15bis, § 1, van de wet, omschreven vermoeden te laten spelen voor om het even welke kennisgeving door de verzekeraar, ook in geval die kennisgeving niet de waarborgen omvat die worden beschreven in het ontworpen artikel 28ter, § 2, van de wet. Afhankelijk van de bedoeling dient ofwel de tekst van de memorie van toelichting, dan wel die van het ontwerp te worden aangepast.

2. Het ontworpen artikel 15*bis*, § 2, van de wet van 25 juni 1992 luidt:

"Indien de verzekeringnemer de premie niet betaalt of gedeeltelijk betaalt, informeert de verzekeraar hem over de mogelijke gevolgen hiervan in overeenstemming met artikel 15".

De aangehaalde bepaling refereert aan artikel 15 van de wet. Vraag is evenwel wat die bepaling toevoegt aan hetgeen reeds voortvloeit uit het vermelde artikel 15. Tevens moet worden vastgesteld dat de ontworpen bepaling uitsluitend verwijst naar artikel 15 van de wet en derhalve afwijkt van hetgeen in de memorie van toelichting wordt gesteld, namelijk dat de artikelen 14 tot 17 van de wet van toepassing blijven op de niet-betaling. Doordat in de ontworpen bepaling enkel wordt verwezen naar artikel 15 van de wet kan men zich bijvoorbeeld afvragen of de in artikel 14 bedoelde herinnering dient te gebeuren.

Voorts is het blijkens de memorie van toelichting de bedoeling dat, indien de verzekeringnemer zijn premie niet of slechts gedeeltelijk betaalt, de verzekeraar aan zijn schuldenaar moet vragen wat zijn bedoeling is. Dit blijkt evenmin uit de tekst van de ontworpen bepaling.

Artikel 5

In tegenstelling tot wat het geval is in artikel 26 van de wet van 25 juni 1992, is de in het ontworpen artikel 26*bis*, eerste lid, bedoelde termijn waarbinnen de verzekeraar de overeenkomst kan beëindigen niet één maand te rekenen vanaf de dag dat hij van de verzwaring kennis heeft gekregen, maar wel drie maanden na de inwerkingtreding van de nieuwe wettelijke of reglementaire bepaling. De gemachtigde verduidelijkte dat onderscheid als volgt:

"Men kan inderdaad denken aan de gelijkschakeling van de termijn. Wij wijzen er echter op dat de verzekeraars verplicht zijn hun ganse bestaande portefeuille te onderzoeken en dat de termijn van drie maanden aangewezen is om deze operatie mogelijk te maken".

Artikel 6

1. Opschriften hebben in beginsel geen reglementaire waarde. Derhalve zou in de ontworpen artikelen 28*bis* en 28*ter* van de wet van 25 juni 1992 moeten worden bepaald dat deze betrekking hebben op respectievelijk de levensverzekeringsovereenkomsten en de andere landverzekeringsovereenkomsten.

2. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 28*ter*, § 1, tweede lid, van de wet van 25 juni 1992, moet het woord "verbruikers" worden vervangen door het woord "consumenten", aangezien deze laatste term wordt gedefinieerd in artikel 1, 7, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

3. Met betrekking tot het bepaalde in het ontworpen artikel 28*ter*, § 2, eerste lid, van de wet van 25 juni 1992, wordt in de memorie van toelichting gesteld:

"De informatie moet onverwijld en op zijn minst op het ogenblik van de verzending van het kwijtschrift bij de verzekeringnemer toekomen om hem de nodige tijd te geven om de markt te inspecteren en om tenslotte in staat te zijn om bij de ontvangst van het kwijtschrift stelling te nemen".

Luidens het ontworpen artikel 28*ter*, § 2, eerste lid, van de wet, dient het geven van de informatie "onder meer bij de verzending van het kwijtschrift bij de jaarlijkse vervalddag" te gebeuren. Deze bewoordingen lijken in onvoldoende mate de bedoeling weer te geven die in de memorie van toelichting wordt vermeld en worden derhalve beter aangepast in de zin zoals aangegeven in deze laatste.

4. In de Nederlandse tekst moet bij de aanvang van de derde paragraaf van het ontworpen artikel 28*ter* van de wet de aanduiding "§ 3." worden toegevoegd.

5. Ter wille van de duidelijkheid, late men het ontworpen artikel 28*ter*, § 5, van de wet, in de Nederlandse tekst aanvangen als volgt: "Zonder afbreuk te doen aan de verplichtingen vermeld in de vorige paragrafen ...".

.../...

Voorts dient ook in de Nederlandse tekst van dezelfde paragraaf te worden vermeld dat het betrokken exemplaar of kopie door de verzekeraar aan de verzekeringnemer wordt gegeven.

6. In het ontworpen artikel 28*quinqüies*, eerste lid, van de wet van 25 juni 1992 lijkt te moeten worden verwezen naar "de kennisgeving bedoeld in artikel 28*ter*, § 2" en niet naar "de kennisgeving bedoeld in artikel 28*ter*, § 3".

7. De vraag rijst hoe het bepaalde in het ontworpen artikel 28*quinqüies*, tweede lid, van de wet, zich verhoudt tot het vermoeden van akkoordbevinding, bedoeld in het ontworpen artikel 15*bis*, § 1, van de wet (zie artikel 4 van het ontwerp), en of in de eerstgenoemde bepaling niet best een verwijzing naar het ontworpen artikel 15*bis*, § 1, wordt opgenomen.

Artikel 7

1. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 148*bis*, § 1, van de wet van 25 juni 1992 moet het woord "tegengestelde" telkens worden vervangen door het woord "andersluidende".

2. De nieuwe wettelijke of reglementaire bepaling treedt overeenkomstig het ontworpen artikel 148*bis*, § 1, tweede lid, van de wet "voor de lopende verzekeringsovereenkomsten slechts in werking vanaf de eerste volgende vervaldag van de overeenkomst die volgt op de datum bedoeld in het vorige lid".

In de memorie van toelichting wordt bij het ontworpen artikel 15*bis* van de wet (artikel 4 van het ontwerp) evenwel vermeld dat een wettelijke of reglementaire bepaling "van openbare orde of dwingend recht (...) echter onmiddellijk van toepassing (is) op de lopende overeenkomsten".

Hierover ondervraagd verduidelijkte de gemachtigde:

"De aangehaalde passage in de memorie van toelichting is inderdaad niet helemaal correct. Het staat vast dat een wettelijke bepaling die de openbare orde beschermt, onmiddellijk van toepassing is op de lopende verzekeringsondernemingen. Een dergelijk voorbeeld is artikel 96 van de verzekeringswet. De bepalingen ter bescherming van de openbare orde worden ambtshalve door de rechter ingeroepen in de loop van een geding. De bepalingen van dwingend recht, gemaakt ter bescherming van de belangen van een zwakkere partij, kunnen in onderling overleg tussen de partijen worden opzij geschoven. De rechter kan deze bepalingen niet ambtshalve inroepen maar de beschermde partij kan de toepassing er van eisen in elke stand van het geding. Rekening houdend hiermee zou de passage best beperkt worden tot bepalingen van openbare orde".

Uit de door de gemachtigde gegeven verduidelijking blijkt dat de tekst van de memorie van toelichting bij artikel 4 van het ontwerp aan aanpassing toe is. Tevens blijkt eruit dat het bepaalde in het ontworpen artikel 148*bis*, § 1, tweede lid, van de wet, niet in absolute zin valt te begrijpen en niet van toepassing is ingeval de openbare orde in het geding is. Ter wille van de rechtszekerheid zou aan dit laatste begrip kunnen worden gerefereerd in het ontworpen artikel 148*bis*, § 1, tweede lid, van de wet.

3. Men vervange in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 148*bis*, § 4, van de wet, het woord "naargelang" door het woord "na".

Artikel 8

Artikel 8 van het ontwerp dient te worden opgesplitst in afzonderlijke wijzigingsbepalingen. Deze dienen te worden gestructureerd als volgt:

"(Art. 8)

In artikel 15 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1/ in het eerste lid worden de woorden ...;

2/ in het tweede lid worden de woorden ...

.../...

(Art. 9)

In artikel 29 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 augustus 2002, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1/ in § 1, eerste lid, worden de woorden ...;

2/ in § 2, eerste lid, worden de woorden ...

(Art. 10)

In artikel 46, tweede lid, van dezelfde wet worden de woorden ...

(Art. 11)

In artikel 66, § 2, tweede lid, van dezelfde wet worden de woorden ...".

De bepaling van inwerkingtreding moet dan worden vernummerd tot een artikel 12.

Artikel 9

De redactie van de bepaling van inwerkingtreding dient te worden herzien, wat de verwijzing betreft naar "het nieuwe artikel 28ter, paragraaf 4, tweede lid ingevoegd door artikel 5 van deze wet". Het ontworpen artikel 28ter, § 4, van de wet van 25 juni 1992, bestaat immers slechts uit één lid. Daarenboven wordt de betrokken bepaling niet in de laatstgenoemde wet ingevoegd bij artikel 5 van het om advies voorgelegde ontwerp van wet, doch wel bij artikel 6 ervan.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. TISON,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. D. VAN EECKHOUTTE, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A. BECKERS

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 47.482/1
DU 17 DÉCEMBRE 2009

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Finances, le 23 novembre 2009, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi "modifiant la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre et réglant la modification du contrat et/ou de la prime", a donné l'avis suivant:

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation s'est essentiellement limitée à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

* *

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis vise à modifier la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, en ce qui concerne les règles de modification des conditions contractuelles et de prime.

Les modifications en projet concernent la preuve du contrat d'assurance et ses modifications, ainsi que les obligations d'information qui incombent à l'assureur à cet égard (article 2 du projet). Désormais, en cas de non-paiement de la prime, une lettre de rappel doit être adressée au débiteur avant la mise en demeure (article 3). Il est précisé que le paiement de la prime vaut acceptation de la notification faite par l'assureur (article 4). Des règles de résiliation adéquates sont prévues en faveur de l'assureur en cas d'aggravation du risque résultant d'une nouvelle disposition légale ou réglementaire (article 5).

Le projet précise l'obligation d'information qui incombe à l'assureur selon qu'il s'agit d'une modification d'un contrat d'assurance sur la vie ou d'un autre contrat d'assurance terrestre, ou de leur modification tarifaire. Il contient un régime de sanctions applicable en cas de défaut d'information, et il prévoit la possibilité de résilier le contrat si celui-ci ou si la prime sont modifiés (article 6). Par souci de sécurité juridique, il est inséré une règle générale relative à l'entrée en vigueur des nouvelles dispositions légales ou réglementaires (article 7). Enfin, le projet modifie plusieurs dispositions de la loi du 25 juin 1992 en y adaptant l'exigence du "dépôt à la poste" des lettres recommandées de façon à ce qu'il soit possible d'utiliser le procédé du recommandé électronique (article 8).

.../...

EXAMEN DU TEXTE

Intitulé

On adaptera la rédaction de l'intitulé du projet comme suit:

"Avant-projet de loi modifiant la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, en ce qui concerne la modification du contrat ou de la prime".

Article 2

1. La phrase liminaire de l'article 2 du projet doit être rédigée comme suit:

"À l'article 10 de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, modifié par la loi du 24 août 2005, les modifications suivantes sont apportées:".

2. Dans la phrase liminaire de l'article 2, 1/, du projet, on écrira: "le paragraphe 1er est remplacé par ce qui suit:". La rédaction de la phrase liminaire de l'article 2, 2/, doit être adaptée dans le même sens.

3. Le texte français de l'article 10, § 1er, alinéa 3, en projet, de la loi du 25 juin 1992 (article 2, 1/, du projet), utilise le terme général "acte". À l'article 10, § 1er, alinéa 4, en projet, de la loi, il est toutefois question d'"(une) preuve par écrit", de sorte que la terminologie utilisée présente des divergences ⁽¹⁾. La question se pose en outre de savoir si ces termes tiennent suffisamment compte de la référence, faite à l'article 10, § 1er, alinéa 1er, en projet, de la loi, à "un support papier ou un autre support durable". Le fait d'employer indifféremment, dans un même article, les notions de "support papier" et d'"écrit" ne favorise pas la sécurité juridique, à moins que ces notions ne reçoivent une autre portée matérielle, ce que le texte en projet devrait alors exprimer plus clairement. Par ailleurs, des questions se posent quant à la cohérence des dispositions en projet dans

⁽¹⁾ Le texte néerlandais de l'article 10, § 1er, alinéas 3 et 4, en projet, de la loi utilise les termes "geschrift" ou "bewijs door geschrift".

la mesure où le champ d'application de l'article 10, § 1er, alinéa 1er, en projet, de la loi est manifestement plus large - puisqu'il concerne tant un "support papier" qu'un "autre support durable" - que le champ d'application de l'article 10, § 1er, alinéas 3 et 4, en projet, de la loi, qui - selon le texte du projet - ne porte que sur un "écrit". La rédaction de l'article 10, § 1er, en projet, de la loi devra être adaptée sur ce point.

4. Selon les déclarations du délégué, le droit pour le preneur d'assurance de recevoir les conditions du contrat et de la prime, visé à l'article 10, § 3, alinéa 2, en projet, de la loi du 25 juin 1992 (article 2, 2/, du projet), est gratuit. La disposition en projet devrait le préciser.

Article 3

1. Dans la disposition en projet sous l'article 3 du projet, il est recommandé de se conformer à la terminologie qui est déjà utilisée dans les articles 14, alinéa 1er, et 15, de la loi du 25 juin 1992 et, par conséquent, de remplacer, dans le texte néerlandais de la disposition en projet, les mots "aanmaning tot betaling" par le mot "ingebrekestelling".

2. Le terme "herinneringsbrief", dans le texte néerlandais de la disposition en projet sous l'article 3, semble indiquer qu'un écrit est requis. Le délégué a précisé à cet égard que l'intention n'est pas de prescrire une forme déterminée de rappel. En conséquence, dans le texte néerlandais, on remplacera le mot "herinneringsbrief" par le mot "herinnering". Ainsi, le texte néerlandais sera également plus conforme au texte français qui utilise le mot "rappel".

3. Dès lors que la mise en demeure peut également être faite par exploit d'huissier de justice et que cet exploit n'est pas envoyé mais directement signifié, on omettra dans le texte français de la disposition en projet sous l'article 3 du projet les mots "l'envoi de".

Article 4

1. Selon l'article 15*bis*, § 1er, en projet, de la loi du 25 juin 1992, le paiement de la prime est présumé valoir acceptation de la "notification de l'assureur en ce compris des modifications contractuelles et/ou de la prime".

À propos de cette disposition, l'exposé des motifs donne la précision suivante:

"Cet article doit être mis en corrélation avec l'article 6 de la présente loi qui impose une obligation d'information à l'assureur. Ainsi, l'assureur a l'obligation de communiquer suffisamment d'informations au preneur d'assurance pour qu'il puisse prendre position en connaissance de cause".

Force est de constater que la définition de la présomption, à l'article 15*bis*, § 1er, en projet, de la loi, ne vise pas explicitement la notification visée à l'article 28*ter*, § 2, en projet, de la loi (article 6 du projet), et que sur ce point, le texte du projet ne semble donc pas parfaitement conforme à l'intention précisée dans l'exposé des motifs. La question se pose donc de savoir si la présomption définie à l'article 15*bis*, § 1er, en projet, de la loi est effectivement censée s'appliquer à toute notification faite par l'assureur, même si celle-ci n'est pas assortie des garanties visées à l'article 28*ter*, § 2, en projet, de la loi. En fonction de l'intention des auteurs, on adaptera soit le texte de l'exposé des motifs, soit celui du projet.

2. L'article 15*bis*, § 2, en projet, de la loi du 25 juin 1992 s'énonce comme suit:

"Si le preneur d'assurance ne paye pas la prime ou la paye partiellement, l'assureur l'informe des conséquences qui pourraient en résulter, conformément à l'article 15".

La disposition précitée vise l'article 15 de la loi. La question se pose toutefois de savoir ce que cette disposition ajoute à ce qui découle déjà de l'article 15 précité. Par ailleurs, force est de constater que la disposition en projet vise exclusivement l'article 15 de la loi et, partant, déroge à ce qu'indique l'exposé des motifs, à savoir que les articles 14 à 17 de la loi continuent de s'appliquer au non-paiement. Dès lors que la disposition en projet mentionne uniquement l'article 15 de la loi, on peut se demander, par exemple, s'il y a lieu de procéder au rappel visé à l'article 14.

En outre, l'exposé des motifs indique que, si le preneur d'assurance ne paie pas sa prime ou ne la paie que partiellement, l'assureur doit s'enquérir auprès de lui de sa volonté. Cela ne ressort pas non plus du texte de la disposition en projet.

Article 5

Contrairement à l'article 26 de la loi du 25 juin 1992, le délai visé à l'article 26*bis*, alinéa 1er, en projet, dans lequel l'assureur peut résilier le contrat, n'est pas d'un mois à compter du jour où il a eu connaissance de l'aggravation, mais de trois mois après l'entrée en vigueur de la nouvelle disposition légale ou réglementaire. Le délégué a précisé cette différence comme suit:

"Men kan inderdaad denken aan de gelijkschakeling van de termijn. Wij wijzen er echter op dat de verzekeraars verplicht zijn hun ganse bestaande portefeuille te onderzoeken en dat de termijn van drie maanden aangewezen is om deze operatie mogelijk te maken".

Article 6

1. En principe, les intitulés n'ont pas de valeur réglementaire. Il y a dès lors lieu de préciser aux articles 28*bis* et 28*ter* en projet de la loi du 25 juin 1992 qu'ils concernent respectivement les contrats d'assurance sur la vie et les autres contrats d'assurance terrestre.

2. Dans le texte néerlandais de l'article 28*ter*, § 1er, alinéa 2, en projet de la loi du 25 juin 1992, le mot "verbruikers" doit être remplacé par le mot "consumenten", étant donné que c'est ce dernier terme qui est défini à l'article 1er, 7, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur.

3. En ce qui concerne l'article 28*ter*, § 2, alinéa 1er, en projet de la loi du 25 juin 1992, l'exposé des motifs énonce ce qui suit:

"L'information doit parvenir sans délai et, à tout le moins au moment de l'envoi de la quittance, au preneur d'assurance afin de lui laisser le temps nécessaire pour effectuer un tour du marché et, en fin de compte, d'être en mesure de prendre position lors de la réception de la quittance".

Selon l'article 28*ter*, § 2, alinéa 1er, en projet, de la loi, la notification doit se faire "notamment lors de l'envoi de la quittance afférente à l'échéance annuelle du contrat". Cette formulation semble ne pas traduire pleinement l'intention indiquée par les auteurs dans l'exposé des motifs et gagnerait à être adaptée en conséquence.

4. Dans le texte néerlandais, au début du paragraphe 3 de l'article 28*ter* en projet de la loi, on ajoutera la mention "§ 3."

5. Dans un souci de clarté, le texte néerlandais de l'article 28*ter*, § 5, en projet de la loi devrait débiter comme suit: "Zonder afbreuk te doen aan de verplichtingen vermeld in de vorige paragrafen...".

En outre, on mentionnera dans le texte néerlandais du même paragraphe que c'est au preneur d'assurance que l'assureur délivre l'exemplaire ou la copie en question.

6. À l'article 28*quinquies*, alinéa 1er, en projet de la loi du 25 juin 1992, il semble qu'il faille faire référence à "la notification visée à l'article 28*ter*, § 2" et non à "la notification visée à l'article 28*ter*, § 3".

7. La question se pose de savoir comment la disposition de l'article 28^{quinquies}, alinéa 2, en projet de la loi se positionne par rapport à la présomption d'accord, visée à l'article 15bis, § 1er, en projet de la loi (voir article 4 du projet), et si cette disposition ne devrait pas contenir une référence à l'article 15bis, § 1er, en projet.

Article 7

1. Dans le texte néerlandais de l'article 148bis, § 1er, en projet, de la loi du 25 juin 1992, on remplacera chaque fois le mot "tegengestelde" par le mot "andersluidende".

2. Conformément à l'article 148bis, § 1er, alinéa 2, en projet de la loi, la nouvelle disposition légale ou réglementaire n'entre en vigueur, "pour les contrats d'assurance en cours, qu'à dater de la première échéance du contrat qui suit la date visée à l'alinéa précédent".

L'exposé des motifs précise cependant, en ce qui concerne l'article 15bis en projet de la loi (article 4 du projet) qu'une disposition légale ou réglementaire "d'ordre public ou impérative est (cependant) directement applicable aux contrats en cours".

Interrogé à ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit:

"De aangehaalde passage in de memorie van toelichting is inderdaad niet helemaal correct. Het staat vast dat een wettelijke bepaling die de openbare orde beschermt, onmiddellijk van toepassing is op de lopende verzekeringsondernemingen. Een dergelijk voorbeeld is artikel 96 van de verzekeringswet. De bepalingen ter bescherming van de openbare orde worden ambtshalve door de rechter ingeroepen in de loop van een geding. De bepalingen van dwingend recht, gemaakt ter bescherming van de belangen van een zwakkere partij, kunnen in onderling overleg tussen de partijen worden opzij geschoven. De rechter kan deze bepalingen niet ambtshalve inroepen maar de beschermde partij kan de toepassing er van eisen in elke stand van het geding. Rekening houdend hiermee zou de passage best beperkt worden tot bepalingen van openbare orde".

.../...

Il ressort de l'explication fournie par le délégué que le passage de l'exposé des motifs relatif à l'article 4 du projet doit être adapté. Il apparaît également que l'article 148*bis*, § 1er, alinéa 2, en projet de la loi ne doit pas s'interpréter de manière absolue et ne s'applique pas quand l'ordre public est en cause. Dans un souci de sécurité juridique, on pourrait faire référence à cette dernière notion dans l'article 148*bis*, § 1er, alinéa 2, en projet de la loi.

3. Dans le texte néerlandais de l'article 148*bis*, § 4, en projet de la loi, on remplacera le mot "naargelang" par le mot "na".

Article 8

Il y a lieu de scinder l'article 8 du projet en plusieurs dispositions modificatives distinctes. Celles-ci seront structurées comme suit:

"(Art. 8)

À l'article 15 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1/ à l'alinéa 1er, les mots...;

2/ à l'alinéa 2, les mots...

(Art. 9)

À l'article 29 de la même loi, modifiée par la loi du 2 août 2002, les modifications suivantes sont apportées:

1/ au § 1er, alinéa 1er, les mots...;

2/ au § 2, alinéa 1er, les mots...

(Art. 10)

À l'article 46, alinéa 2, de la même loi, les mots...

(Art. 11)

À l'article 66, § 2, alinéa 2, de la même loi, les mots..."

.../...

Il convient par conséquent de renuméroter la disposition d'entrée en vigueur en article 12.

Article 9

Il y a lieu de repenser la rédaction de la disposition d'entrée en vigueur, en ce qui concerne la référence au "nouvel article 28ter, paragraphe 4, deuxième alinéa inséré par l'article 5 de la présente loi". En effet, l'article 28ter, § 4, en projet, de la loi du 25 juin 1992 ne comporte qu'un seul alinéa. Par ailleurs, la disposition concernée n'est pas insérée dans la loi précitée par l'article 5 du projet de loi soumis pour avis, mais par l'article 6 de celui-ci.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. TISON,	assesseur de la section de législation,
Madame	A. BECKERS,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. D. VAN EECKHOUTTE, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

A. BECKERS

M. VAN DAMME